

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

30.12.2022

с.Старое Дрожжаное

КАРАР

№ 722

«2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы территориясендә алкоголь продукциясен куллануга каршы профилактика һәм көрәш» муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы нигезендә, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. «2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы территориясендә алкоголь продукциясен куллануга каршы профилактика һәм көрәш» муниципаль программасын (алга таба - муниципаль программа) расларга.

2. Муниципаль программаның төп чараларын башкаручы оешмаларга һәм учреждениеләргә муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыруда актив катнашырга тәкъдим итәргә.

3. Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында <http://pravo.tatarstan.ru/> бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының рәсми сайтында Интернет челтәренә урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе урынбасары И.Р. Измайловка йөкләргә.

Башкарма комитет
Житәкчесе

Д.А. Сатдинов

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Башкарма комитетының 2022
елның 30 декабрэндәге
722 номерлы карары
белән расланган

**«2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы
территориясендә алкоголь продукциясе куллануга каршы профилактика
һәм көрәш» МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ**

Программа паспорты

Программаның исеме	«2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы территориясендә алкоголь продукциясе куллануга каршы профилактика һәм көрәш» муниципаль программасы (алга таба - Программа).
Программаны эшләү өчен нигезләр	<p>- «2020 елга кадәр чорга Россия Федерациясе халкы арасында алкоголь продукциясен артык күп куллануны киметү һәм алкогольизмны профилактикалау буенча дөүлэт сәясәтен гамәлгә ашыру Концепциясе турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 30 декабрэндәге 2128-р номерлы күрсәтмәсе;</p> <p>Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 16 октябрэндәге 764 номерлы карары (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 16 мартындагы 150 номерлы карары редакциясендә) белән расланган «2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасында жәмәгать тәртибен тәэмин итү һәм жинаятьчелеккә каршы көрәш» дөүлэт программасының «2021 - 2023 елларга Татарстан Республикасында алкоголь продукциясен явызларча куллану һәм алкогольизмны профилактикалау масштабларын киметү» ярдәмче программасы;</p> <p>- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "2020 елга кадәр Татарстан Республикасында сәламәтлек саклауны үстерү" дөүлэт программасын раслау турында" 2013 елның 1 июлендәге 461 номерлы карары;</p> <p>- «2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү» дөүлэт программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2014 елның 07 февралендәге 73 нче карары;</p> <p>- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "2014 - 2018 елларга Татарстан Республикасы оешмаларында эшләүче</p>

	яшьләр потенциалын гамәлгә ашыру концепциясен раслау турында" 2014 елның 22 августындагы 604 номерлы карары.
Муниципаль заказчы-программаның координаторы	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчеләре	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның максаты һәм бурычлары	<p>Максат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - алкогольле продукцияне куллану күләмен киметү; - халыкның төрле катламнары арасында алкоголь продукциясен артык күп куллануны һәм алкоголизмны профилактикалау системасының нәтижелелеген арттыру; - көнкүреш агуланулары, шул исәптән алкоголь белән район халкының үлем-китем очрақлары кимү; - район халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау һәм раслау. <p>Бурычлар:</p> <ul style="list-style-type: none"> - алкогольле продукцияне куллануның гомуми дәрәжәсен киметү; - район халкында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру; - алкогольгә бәйлелеге булган затларның наркологик медицина ярдәме һәм социаль реабилитация системасын камилләштерү; -исерек хәлдә кылынган жинаятьләр санының кимүе.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2023-2025 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленгән программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы	Программаны гамәлгә ашыру өчен Чүпрәле муниципаль районы бюджетыннан максатчан акчалар бүлеп бирү каралмаган.
Программаның мөһим максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре	Спиртлы продукция белән кискен агуланулар саны кимү (10 мең кешегә 0 кеше); алкоголь продукциясен интоксикацияләү нәтижәсендә халыкның үлү дәрәжәсен киметү (10 мең кешегә 0)
Программаны гамәлгә	Халык арасында алкоголь һәм спиртлы продукция куллану куркынычы факторларының кимүе;

<p>ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре һәм аның социаль-икътисадый нәтижелелеге күрсәткечләре</p>	<p>балалар, үсмерләр һәм яшьләрдә сәламәт яшәү рәвеше формалаштыру; алкогольлар куллануны профилактикалауга Системалы караш үстерү; алкоголизмны һәм эчкечелекне профилактикалауның профессиональ һәм ижтимагый челтәрен үстерү; алкогольле һәм спиртлы продукция житештерү һәм әйләнеше өлкәсендә, шул исәптән балигъ булмаганнарга алкогольле продукция сату өлкәсендә хокук бозулар өчен жаваплылыкны көчәйтү; жәмәгать урыннарында, бигрәк тә ял итү һәм спорт чараларын уздыру урыннарында, шулай ук гаиләләрдә алкогольле продукция куллануның таралу дәрәжәсен киметү.</p>
<p>Программаның төп чараларын башкаручылар</p>	<p>«Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча); «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» муниципаль казна учреждениесе; «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге» муниципаль казна учреждениесе Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге; Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге; Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау буенча комиссиясе (киләштерү буенча); Россия Эчке эшләр министрлыгының Чүпрәле районы буенча бүлеге (киләштерү буенча); «Чүпрәле районы халыкны эш белән тәмин итү үзәге» дәүләт казна учреждениесе (киләшү буенча); Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләренәң Башкарма комитетлары (киләштерү буенча).</p>

I. Программаның гомуми нигезләмәләре

2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкы арасында алкогольле продукцияне куллану күләмен киметү, алкогольле продукцияне чамадан тыш куллануны һәм алкоголизмны профилактикалау сәясәтен тормышка ашыру халык тарафыннан алкогольле продукцияне, шул исәптән аның нигезендә житештерелә торган аз алкогольле эчемлекләренә, сыраны һәм эчемлекләренә (алга таба - алкогольле продукция) куллану күләмен киметүгә,

яхшыртуга юнэлдерелгән муниципаль райондагы демографик вәзгыять, халыкның гомер озынлыгын арттыру, үлүчеләр санын киметү, сәламәт яшәү рәвешенә стимул формалаштыру.

Әлеге Программа 2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкы арасында алкоголь продукциясен куллану күләмен киметү, алкоголь продукциясен чиктән тыш күп куллануны һәм алкоголизмны профилактикалау сәясәтен тормышка ашыру максатларын, бурычларын һәм механизмнарын билгели.

II. Проблеманың характеристикасы.

Проблеманы чишүнең кирәклеген һәм өстенлекләрен аклау

Алкогольле продукцияне артык куллану районда демографик һәм социаль проблемалар жыелуның төп сәбәпләренең берсе булды.

Алкогольле продукцияне чамадан тыш куллану кешеләрнең вакытыннан алда үлеменә китерә һәм жәмгыятьнең билгеле бер өлешенең социаль деградацияләнүенең төп сәбәпләренең берсе булып тора, ул жинаятьчелек һәм көч куллануның артуында, ятим балалар һәм ата-ана каравыннан мэхрүм калган балалар саны артуда, халыкның сәламәтлеге торышына тискәре йогынты ясый, гражданнар арасында инвалидлык очраклары санын арттыра.

Район халкының алкоголизациянең югары дәрәжәсе проблемасы тармакара һәм ведомствоара хезмәттәшлек позицияләреннән чыгып хәл ителергә тиеш. Алкогольле продукцияне куллану күләмен киметү район халкының сәламәтлеген һәм хезмәт потенциалын саклау өчен бик мөһим.

Соңгы елларда көнкүрештә агулану очраклары сизелерлек артты. Әлеге проблеманың иң мөһим сәбәбе-спиртлы продукция, шул исәптән этил спирты, алкоголь суррогатлары куллану.

Наркология кабинетында диспансер исәбендә торалар:

Диагноз	2020 ел		2021 ел		2022 ел	
	олы яшьтәге	яшүсмер	олы яшьтәге	яшүсмер	олы яшьтәге	яшүсмер
Хроник алкоголизм	89	0	60	0	57	0
Спиртлы эчемлекләр кулланучылар	21	0	9	0	9	0

"Чүпрәле үзәк район хастаханәсе" ДАССУ терапия бүлегенә диагноз белән хастаханәгә озатылды: алкогольнең токсик хәрәкәте (ОАИ):

2020 ел		2021 ел		2022 ел	
олы яшьтәге	яшүсмер	олы яшьтәге	яшүсмер	олы яшьтәге	яшүсмер
0	0	0	0	0	0

«Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» ДАССУдә 2020-2022 елларда хәмер эчүдән үлүчеләр: 2020 – 1, 2021-2, 2022 -2.

2022 елның 12 ае нәтижәләре буенча 127 жинаять теркәлгән, бу АППГка караганда 1,6% ка кимрәк (129).

Жәмәгать урыннарында 18 жинаять теркәлгән, бу АППГ (16) белән чагыштырганда 12,5% ка күбрәк (ТР буенча +7,5%).

Урамнарда 16 жинаять теркәлгән, бу АППГ (14) белән чагыштырганда 14,3% ка күбрәк (ТР буенча +4,0%).

2022 елның хисап чорында жәмәгать урыннарында спиртлы эчемлекләр эчкән һәм исерек килеш күренгән өчен жәлеп ителгәннәр юк, АППГ (0).

Жәмәгать урыннарында исерек хәлдә күренгән өчен (РФ КоАП 20.21 маддәсе) 26 адм төзелде.узган елның шул ук чорыннан 39,5% ка түбәнрәк булган беркетмәләр-АППГ-43.

2022 елда 12 юл-транспорт һәлакәте теркәлгән, бу АППГ (7) белән чагыштырганда 71,4% ка күбрәк (ТР буенча-10,3%). Шулардан жәяүлеләр гаебе белән – 1, АППГ (2). АППГ дәрәжәсендә исерек килеш йөртүчеләр гаебе белән юл - транспорт һәлакәтләре саны калды-3 (ТР буенча -16,1%).

Алкоголь куллануның яшь чикләре, балалар һәм яшүсмерләр арасында спиртлы эчемлекләргә һәм алкоголизмны зарарлы куллану арту аеруча борчу тудыра. Үсеп килүче буынның сәламәтлеге, әхлакый тәрбиясе, интеллектуаль һәм физик үсешенә житди куркыныч янаячак.

Статистик мәгълүматлар районда алкоголь куллану белән бәйлә авыр ситуациянең саклануын, бу максатларның максатын, шулай ук әлеге программаны кабул итү кирәклеге күрсәтә.

III. Программаның максаты һәм бурычлары

Максат:

- алкогольле продукцияне куллану күләмен киметү;
- халыкның төрле катламнары арасында алкоголь продукциясен артык күп куллануны һәм алкоголизмны профилактикалау системасының нәтижелелеген арттыру;

- көнкүреш агуланулары, шул исәптән алкоголь белән район халкының үлем-китем очраклары кимү;

- район халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау һәм раслау.

Бурычлар:

- алкогольле продукцияне куллануның гомуми дәрәжәсен киметү;

- район халкында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру;

- алкогольгә бәйлелеге булган затларның наркологик медицина ярдәме һәм социаль реабилитация системасын камилләштерү;

- исерек хәлдә кылынган жинаятьләр санының кимүе.

Программаның ведомствоара характеры һәр учреждениегә һәм оешмага аның функциональ үзенчәлеге нигезендә бурычлар куюга юнәлдерелгән:

«Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегә» муниципаль казна учреждениесенә алкоголизмны профилактикалау өлкәсендә:

- балаларда һәм яшүсмерләрдә сәламәт яшәү рәвешә формалаштыруда, алкогольгә каршы тәрбия системасын камилләштерүдә белем бирү оешмаларының ролен арттыру;

- гомуми белем бирү оешмаларында кинолекторийлар, лекцияләр, алкогольгә каршы тематик әңгәмәләр уздыруны тәмин итү;

- балигъ булмаганнарны, шул исәптән профилактик учетта торучы балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә һәм эчке эшләр бүлегенә балигъ булмаганнар эшләре бүлекчәсенә өстәмә белем бирү системасына массакүләм жәлеп итү буенча эш оештырырга;

- яшүсмерләр арасында алкоголизм таралу процессларын өйрәнү һәм анализлау максатында укучыларга һәм тәрбияләнүчеләргә аноним анкета бирү практикасын дәвам итәргә;

«Татмедиа» АЖ филиалына Чүпрәле муниципаль районының «Туган як» район газетасы редакциясенә алкоголизмны профилактикалау өлкәсендә муниципаль һәм ижтимагый оешмаларны жәлеп итеп даими нигездә мәгълүмати-пропаганда эшен башкаруны тәмин итәргә тәкъдим итәргә, ул алкогольнең сәламәтлеккә, гайлә иминлегенә һәм кешенең рухи бөтенлегенә китерә торган зыяны турында һәм алкогольгә каршы сәясәт чаралары турында халыкка мәгълүмат житкерүгә юнәлдерелгән;

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башкарма комитетының икътисад бүлегенә Россия Эчке эшләр министрлығының Чүпрәле районы буенча бүлеге белән берлектә (киләшү буенча) балигъ булмаганнарга спиртлы эчемлекләр һәм сыра сату фактларын ачыклау һәм бетерү эшләрен көчәйтәргә;

алкоголизмны профилактикалау өлкәсендә «Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесенә түбәндәгеләрне тәкъдим итәргә:

- алкоголь куллануга, наркотик чараларны һәм токсикоманияне медицина булмаган куллануга мохтаж затларны ачыклау һәм исәпкә алу буенча чаралар күрергә;

- алкоголизмнан интегүче затларга медицина һәм реабилитация ярдәмен оештыруның яңа формаларын кертүгә ярдәм итү;

- халыкның сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауны тәмин итү;

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегенә алкоголизмны профилактикалау өлкәсендә:

- балигъ булмаганнар һәм яшьләр арасында алкоголизм таралу проблемаларына жәмәгәтчелек игътибарын жәлеп итү максатында ижтимагый акцияләр үткөрү;

- гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның, 35 яшькә кадәрге яшьләрнең ял, спорт һәм туризмын тәмин итәргә;

- Россия Эчке эшләр министрлығының Чүпрәле районы буенча бүлеге белән берлектә (киләштерү буенча) балигъ булмаганнарга алкогольле продукцияне законсыз сату урыннарын ачыклау буенча рейдлар үткөрергә;

- «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» муниципаль казна учреждениесе белән берлектә

район халкында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга, эчкечелек һәм эчкечелекне профилактикалауга юнәлтелгән чараларны тормышка ашыруны дәвам итәргә;

- гражданнарға аларның рухи ихтыяжларын канәгатьләндерүдә, илебез һәм дөнья мәдәнияте кыйммәтләренә тарту, ял, спорт һәм туризмны тәмин итүдә ярдәм күрсәтергә;

алкоголизмны профилактикалау өлкәсендә Россия ЭЭМның Чүпрәле районы буенча бүлегенә тәкъдим итәргә:

- контрафакт һәм халыкның тормышы һәм сәламәтлеге өчен куркынычсызлык таләпләренә туры килми торган контрафакт әйләнештән алу буенча оператив-профилактик чаралар уздыруны, шулай ук балигъ булмаган алкоголь һәм спиртлы продукцияне сату фактларына чик куюны тәмин итәргә;

- сату, шулай ук ныклы спиртлы эчемлекләр сату максаты белән житештерү яисә саклау фактларын ачыклау эшчәнлеген активлаштырырга;

- район гомуми белем бирү оешмаларында чараларны системага салырга, наркоманияне һәм алкогольizmны профилактикалауга, яшьләрне эхлакый тәрбияләүгә аерым игътибар бирергә.

Программада каралган чараларны финанслау күләме төп максатлар, бурычлар һәм шулай ук аңа кушымтада тәкъдим ителде.

IV. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаның чаралары Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

Программаның төп муниципаль заказчы-координаторы-Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты.

Программаны гамәлгә ашыру барышында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башкарма комитеты аның төп башкаручылары эшчәнлеген координацияләүне тәмин итә, программа чараларын гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тора.

Программа чараларын башкаручылар:

«Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча);

«Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» муниципаль казна учреждениесе;

«Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге» муниципаль казна учреждениесе

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге;

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау буенча комиссиясе (киләштерү буенча);

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге;

Россия Эчке эшләр министрлыгының Чүпрәле районы буенча бүлеге (киләштерү буенча);

«Чүпрәле районы халыкны эш белән тәмин итү үзәге» дәүләт казна учреждениесе (киләшү буенча).

Программаның гамәлгә ашыру өчен җаваплы төп башкаручылары муниципаль заказчы-координаторга Программаның үтәлеше турында хисап чорыннан соң килүче елның 15 гыйнварына кадәр мәгълүматны тапшыра.

Программага үзгәрешләр кертү Программа чараларын җаваплы башкаручы яисә билгеләнгән таләпләр нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты йөкләмәләрен үтәү йөзеннән гамәлгә ашырыла.

Программа чараларын башкаручылар:

«Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча);

«Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» муниципаль казна учреждениесе;

«Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге» муниципаль казна учреждениесе

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге;

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау буенча комиссиясе (киләштерү буенча);

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге;

Россия Эчке эшләр министрлыгының Чүпрәле районы буенча бүлеге (киләштерү буенча);

«Чүпрәле районы халыкны эш белән тәмин итү үзәге» дәүләт казна учреждениесе (киләшү буенча);

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы составына керүче авыл җирлекләренә Башкарма комитетлары (киләштерү буенча).

V. Программаны гамәлгә ашыруның социаль-икътисадый нәтижәләгән бәяләү

Программа ачык чагылдырылган социаль характерда, аның чараларын гамәлгә ашыру нәтижәләре Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкы тормышының төрле якларына уңай йогынты ясагач.

Программа чараларын тулысынча һәм вакытында үтәү халыкның гомуми сәламәтлеген сизелерлек яхшыртачак, районның демографик хәлендә уңай үзгәрешләргә китерәчәк (аеруча эшкә яраклы яшьтәгә ир-атлар арасында үлем санын киметүгә). Алкоголь эчемлекләр һәм сыра сатуның көтелә торган кимүе элек исерткеч эчемлекләр артык күп куллану белән бәйлә икътисади югалтуларның кимүенә уңай йогынты ясагач; гражданның ижтимагый һәм шәхси иминлеге артуга, жәмгыятьтә тотрыклылык үсешенә китерәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә жан башына исәпләгәндә абсолют алкогольле эчемлекләр һәм сыра сатуның кимүе, спиртлы продукция белән кискен агулану, алкоголь белән авыручылар, алкоголь белән агуланудан үлүчеләр, исерек хәлдә кылынган җинаятьләр санының кимүе көтелә.

«2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы территориясендә алкоголь продукциясен куллануга каршы профилактика һәм көрәш» муниципаль программасына кушылта

«2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы территориясендә алкоголь продукциясен куллануга каршы профилактика һәм көрәш» муниципаль программасының программа чаралары исемлеге

№ п/п	Төп чараларның исеме	Төп чараларның үтәү вакыты	Жаваплы башкаручылар	Финанслау чыганагын күрсәтеп, мең сум		
				2023 ел	2024 ел	2025 ел
Максатлар: алкоголь продукциясен куллану күләмнәрен киметү; халыкның төрле катлаулары арасында алкоголь продукциясен һәм алкоголизмны явызларча куллануны профилактикалау системасының нәтижелелеген күтәрү; район халкының көнкүреш агулануы, шул исәптән алкоголь белән агулануы сәбәпле, үлчән киметү; район халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау һәм раслау.						
Бурыч 1: алкогольле продукцияне куллануның гомуми дәрәжәсен киметү						
1.1	Алкогольле продукцияне артык куллануның зарарлы нәтижеләре турында мәгълүмат материаллары әзерләү һәм тарату	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	«Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» ДАССУ (киләшү буенча)	-	-	-
1.2	Эчкечелек һәм алкоголизмның зыяны турында социаль юнәлештәге пропаганда материалларын бастыру	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	«Туган як» газетасы (киләшү буенча)	-	-	-
1.3	Эчкечелекне һәм алкоголизмны («түгәрәк өстәлләр», матбугат конференцияләрен, сәламәтлек көннәрен һ.б. профилактикалау буенча агарту чаралары үткәрү.	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	«Мәгариф бүлеге» МКУ, «Чүпрәле РҮХ» ДАССО (киләштерү буенча)	-	-	-
1.4	Алкогольле һәм спиртлы продукцияне законсыз житештерү урыннарын ачыклау	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	ТР Дәүләт алкоголь инспекциясенә Яшел Үзән территориаль органы (киләштерү буенча), Чүпрәле районы буенча Россия ЭЭМ бүлеге	-	-	-
1.5	Балигъ булмаганнарда алкогольле продукция һәм сыра сатуны булдырмау, жәмәгать урыннарында, аеруча ял итү һәм спорт чараларын уздыру урыннарында алкогольле продукция эчүне туктату	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	Россия Эчке эшләр министрлыгының Чүпрәле районы буенча бүлеге (киләштерү буенча), ТР Дәүләт алкоголь инспекциясенә Яшел Үзән территориаль	-	-	-

	буенча махсус чаралар үткәру		органы(килештерү буенча), ҚДН һәм ЗП (килештерү буенча)			
1.6	Балалар һәм яшүсмерләрнең жәйге ялын, алкогольгә каршы юнәлештәге профилактик чараларны оештыручы учреждениеләрнең эш планнарына кергү	ел саен	"Мәдәният бүлеге" МКУ, яшьләр эшләрә, спорт һәм туризм бүлеге	-	-	-
1.7	«Риск төркеме» укучыларын тәрбияләү мәсьәләләре буенча педагогик Советлар уздыру, имин булмаган гаиләләр белән эшләр	III квартал ел саен	«Мәгариф бүлеге» МКУ, гомуми белем бирү учреждениеләре (килештерү буенча)	-	-	-
1.8	Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, «риск төркемнәре» арасында көнкүреш агулануларын профилактикалау эшен массакуләм мәгълүмат чаралары аша активлаштыру, сәламәт бала тәрбияләү кабинетлары һәм балалар дөвалау-профилактика учреждениеләренә медицина-социаль ярдәм күрсәтү кабинетлары аша активлаштыру	2023-2025 еллар (ел дөвамында)	«Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» ДАССУ (килешү буенча)	-	-	-
1.9	Эчкечелекне профилактикалау буенча мәгълүмати-аңлату эше, 70 яшьтән өлкәнрәк һәм ялгыз яшәүче өлкән яшьтәге гражданны, I һәм II төркем инвалидларны, күпбалалы гаиләләрне һәм социаль куркыныч хәлдә булган гаиләләрне йортларда йөрәп чыгу барышында белешмәлекләр, буклетлар тарату	Ярты елга 1 тапкыр	Районның авыл жирлекләре башкарма комитетлары (килештерү буенча), ТР МТЗ һәм СЗ социаль яклау бүлеге (килештерү буенча)	-	-	-
Бурыч 2: район халкында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру						
2.1	Массакуләм мәгълүмат чараларында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга, гаилә институтын үстерүгә юнәлдерелгән мәкаләләр бастыру.	2021-2023 еллар (ел дөвамында)	«Туган як» газетасы (килешү буенча)	-	-	-
2.2	Алкогольле эчемлекләр куллануны беренчел	2021 елның II кварталы	«Мәгариф бүлеге» МКУ	-	-	-

	профилактикалау үзенчәлекләре буенча гомуми белем оешмалары өчен методик рекомендацияләр эшләү					
2.3	Укучыларның алкогольле эчемлекләр куллануын профилактикалау буенча иң яхшы программа (проект) өчен гомуми белем оешмалары арасында конкурс оештыру һәм үткәру	I квартал, ел саен	«Мәгариф бүлеге» МКУ	-	-	-
2.4	Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру проблемалары буенча педагогик хезмәткәрләр өчен семинарлар оештыру	IV квартал, ел саен	«Мәгариф бүлеге» МКУ	-	-	-
2.5	Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясендә исәптә торучы авыр тормыш хәлендә булган балигъ булмаганнар өчен социаль-мәдәни, спорт – сәламәтләндерү чараларын оештыру һәм уздыру	III квартал, ел саен	"Мәгариф бүлеге» МКУ," Мәдәният бүлеге» МКУ, яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, КДН һәм ЗП (киләштерү буенча)	-	-	-
2.6	Гомуми белем бирү оешмаларында гаилә спорт конкурслары һәм ял көненең гаилә турларын оештыру һәм уздыру	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	«Мәгариф бүлеге» МКУ, «Мәдәният бүлеге» МКУ, Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге	-	-	-
2.7	Алкогольле продукцияне куллану традициясен исәпкә алмаучы яшьләр һәм өлкәннәр өчен ял һәм ялның яңа төрләрен оештыру	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	«Мәгариф бүлеге» МКУ, «Мәдәният бүлеге» МКУ, Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге	-	-	-
2.8	Алкогольле продукцияне чамадан тыш куллануны профилактикалауга һәм районда сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга юнәлдерелгән халыкның киң катламнарын колачлап спорт-массакүләм, физкультура чаралары уздыру	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	Башкарма комитетның яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге	-	-	-
2.9	Китапханәләр базасында асоциаль тәртипне профилактикалауга һәм сәламәт яшәү рәвешенә мотивация формалаштыруга	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	«Мәдәният бүлеге» МКУ, «Жирара китапханә» МБУ	-	-	-

	юнәлдерелгән китап күргәзмәләре оештыру					
2.10	Район китапханәләре китап фондын сәламәт яшәү рәвешә буенча формалаштыру һәм тулыландыру	2023-2025 еллар (ел дәвамьнда)	«Мәдәният бүлеге» МКУ, «Жирара китапханә» МБУ	-	-	-
2.11	«Алкоһольдән баш тарту көнә», «Сәламәт һәм көчлә булырга телим», «Аек гаилә – сәламәт балалар» акцияләрен оештыру	2021-2023 еллар (ел дәвамьнда)	"Мәгариф бүлеге» МКУ," Мәдәният бүлеге» МКУ, яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, ТР МТЗ һәм СЗ социаль яклау бүлеге (киләштерү буенча)	-	-	-
2.12	«Сәламәт яшәү рәвешә өчен» агитбригадалар конкурсын оештыру һәм үткәрү	II-III кварталлар, ел саен	«Мәгариф бүлеге» МКУ, «Мәдәният бүлеге» МКУ, Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге	-	-	-
2.13	«Мин сәламәт яшәү рәвешен сайлайм» плакатлар һәм стена газеталары конкурсын оештыру һәм үткәрү	II квартал, ел саен	«Мәгариф бүлеге» МКУ, «Мәдәният бүлеге» МКУ, Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге	-	-	-
2.14	Алкоһоль продукциясе әйләнеше өлкәсендәге законнарның яңа таләпләрен аңлату буенча сәүдә оешмалары һәм предприятиеләре житәкчеләре өчен семинарлар оештыру һәм уздыру	2021-2023 еллар (ел дәвамьнда)	икътисад бүлеге	-	-	-
2.15	«Яшьләр проблемалары укучылар күзлегеннән» фәнни-гамәли конференция үткәрү	IV квартал, ел саен	«Мәгариф бүлеге» МКУ, яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, гомуми белем бирү учреждениеләре (киләштерү буенча)	-	-	-
2.16	Алкоһолизм мәсьәләләре буенча мәктәп яшүсмерләренә хәбәрдарлык дәрәжәсенә анкета үткәрү	2021-2023 еллар (ел дәвамьнда)	«Мәгариф бүлеге» МКУ, гомуми белем бирү учреждениеләре (киләштерү буенча)	-	-	-
2.17	Шәһәр читендәге лагерьларда жәйге сәламәтләндерү кампаниясе чорьнда балалар һәм яшүсмерләр арасьнда профилактик эш	II-III кварталлар, ел саен	"Мәгариф бүлеге» МКУ, яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, «ДДТ»МБУ	-	-	-

2.18	Китапханэләрдә, район мәктәпләрендә эчкечелекне профилактикалау проблемалары буенча семинарлар, лекцияләр, кино карау, видеоязмалар, сыйныф сәгатьләре үткәру: "Сыра һәм сыра алкоголизмы зарары"; "Алкоһоль һәм киләчәккә планнар", "Алкоһольгә «юк» дип әйт!	2021-2023 еллар (ел дәвамьнда)	«Мәгариф бүлеге» МКУ, «Мәдәният бүлеге» МКУ, Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, «Жирлекара китапханә» МБУ	-	-	-
2.19	"Минем сәләмәтлегем - милләт сәләмәтлеге" дигән өстәмә чара, Бөтендөнъя аек булу һәм алкоголизмга каршы көрәш көненә багышланган, "Алкоһоль өстеннән суд!"	IV квартал, ел саен	«Мәгариф бүлеге» МКУ, «Мәдәният бүлеге» МКУ, Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге гомуми белем бирү учреждениеләре (киләштерү буенча)	-	-	-
2.20	«1000 велосипедчы көне» велосипед узышы	II квартал, ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге	-	-	-
2.21	Мәгариф учреждениеләрендә район үзәк хастаханәсе белгечләре, хокук саклау органнары, психологлар һәм ата-аналар һәм яшүсмерләрне жәлеп итеп, әңгәмәләр, очрашулар, "түгәрәк өстәлләр" оештырырга	2023-2025 еллар (ел дәвамьнда)	«Мәгариф бүлеге» МКУ, гомуми белем бирү учреждениеләре (киләштерү буенча)	-	-	-
2.22	Риск төркеме халкы, алкоһоль кулланучы яшь гаиләләр белән индивидуаль эш алып бару (консультацияләр, әңгәмәләр, тренинглар һ. б.)	2023-2025 еллар (ел дәвамьнда)	"Мәгариф бүлеге» МКУ, ТР МТЗ һәм СЗ социаль яклау бүлеге (киләштерү буенча)	-	-	-
2.23	Беренчел профилактика һәм психоактив матдәләргә бәйлелекне иртә ачыклау буенча тематик укыту семинарларының даими гамәлдәге циклын үткәру: - белем бирү оешмаларында психологлар, педагоглар һәм ата-аналар; - медицина хезмәткәрләре; - төрле яшьтәге укучылар төркемнәре	2023-2025 еллар (ел дәвамьнда)	«Мәгариф бүлеге» МКУ «Чүпрәле РҮХ " ДАССО (киләштерү буенча), КДН һәм ЗП (киләштерү буенча)	-	-	-

2.24	Балигъ булмаганнар, ата - аналар, мэгариф оешмалары, яшьләр-яшүсмерләр берләшмәләре (листовкалар, брошюралар, буклетлар) хезмәткәрләре өчен мэгълүмати-пропаганда һәм методик материаллар әзерләү, эчкечелеккә каршы тематик плакатлар сатып алу	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	"Мэгариф бүлеге» МКУ, «Мәдәният бүлеге» МКУ, яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, "Туган як" газетасы редакциясе (киләштерү буенча)	-	-	-
2.25	Баннерлар басу: - алкогольгә каршы; - сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау һәм алкогольгә тискәре караш формалаштыру буенча социаль реклама	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	«Мэгариф бүлеге» МКУ, «Мәдәният бүлеге» МКУ, Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге	-	-	-
2.27	Өйдә социаль хезмәт күрсәтү бүлекчәсе карамагындагы балалар өчен сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау акцияләре	2023-2025 еллар (квартал саен)	Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының социаль яклау бүлеге(киләштерү буенча)	-	-	-
2.28	«Өлкән кеше өчен куркынычсызлык мәктәбе» технологиясе кысаларында өйдә социаль хезмәт алучылар белән индивидуаль әңгәмә уздыру	ай саен	Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының социаль яклау бүлеге(киләштерү буенча)	-	-	-
2.29	Социаль куркыныч хәлдә булган гаиләләргә сәламәт яшәү рәвешенә тарту буенча чаралар	ай саен	Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының социаль яклау бүлеге(киләштерү буенча)	-	-	-
Бурыч 3: алкогольгә бәйләлеге булган затларның наркологик медицина ярдәме һәм социаль реабилитация системасын камилләштерү						
3.1	Табиблар-наркологи тарактан алкоголь һәм спиртлы эчемлекләр кулланучы, эчке эшләр бүлегенә балигъ	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	"Чүпрәле үзәк район хастаханәсе" ДАССУ (киләшү буенча), КДН һәм ЗП (киләшү буенча), Россия Эчке	-	-	-

	булмаганнар эшлэре бүлекчэлэрендэ исэптэ торучы һәм балигъ булмаганнар эшлэре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясендэ, шулай ук элегэ затларның ата-аналары (законлы вәкиллэре) консультациялэр оештыру һәм үткэрү		эшлэр министрлығының Чүпрэле районы буенча бүлегэ (килешү буенча)			
3.2	Профилактик медицина тикшерүлэрен үткэргэндэ гражданнар категориялэре арасында алкогольгэ бэйлелекнең беренчел симптомнарын ачыклау: - аларның профессиональ эшчәнлегэ югары куркыныч чыганагы белэн бэйле; - хэрби хезмэткэ чакырылганнар; - урта махсус һәм югары уку йортларына укырга керүчелэр; - балигъ булмаганнар, ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннэн мэхрүм калган балалар балигъ булмаганнар эшлэре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе юнөлеше буенча; -пассажирлар һәм йөк ташу өчен билгелэнгән автотранспорт чараларын йөртүчелэр	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	«Чүпрэле РҮХ " " ДАССО (килештерү буенча), КДН һәм ЗП (килештерү буенча)	-	-	-
3.3	Исэптэ торучы авыруларга диспансеризация үткэрү	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	«Чүпрэле үзэк район хастаханәсе» ДАССУ (килешү буенча)	-	-	-
3.4	Алкоголизмнан интегүче пациентларны диспансер күзэтүе һәм амбулатор дэвалау	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	«Чүпрэле үзэк район хастаханәсе» ДАССУ (килешү буенча)	-	-	-
3.5	«ОУ»дагы авыруларны ай саен күзэтү	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	«Чүпрэле үзэк район хастаханәсе» ДАССУ (килешү буенча)	-	-	-
3.6	«Чүпрэле үзэк район хастаханәсе» ДАССУ сәламәтлек саклау, мэгариф, мәдәният учреждениелэрендэ, эчке эшлэр бүлегендэ һәркем файдалана алырлык, актуаль,	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	«Чүпрэле РҮХ "ДАССО(килештерү буенча), «мэгариф бүлегэ» МКУ," Мәдәният бүлегэ» МКУ, яшьлэр эшлэре,	-	-	-

	дөрес мәгълүмат урнаштыруны оештыру		спорт һәм туризм бүлеге, Россия Эчке эшләр министрлыгының Чүпрәле районы буенча бүлеге			
3.7	Наркология бүлегендә дэваланган алкогольизм белән авырчыларны эшкә урнаштыруда ярдәм күрсәтү	2021-2023 еллар (ел дәвамында)	«ЦЗН» ДКУ (килештерү буенча)	-	-	-
4 нче бурыч: исерек хәлдә кылынган жинаятъләр санын киметү						
4.1	Алкогольле продукцияне чиктән тыш күп кулланучы затлар, шулай ук алкоголь кулланган балигъ булмаганнар белән индивидуаль профилактик чаралар	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	Россия Эчке эшләр министрлыгының Чүпрәле районы буенча бүлеге (килештерү буенча), ТР МТЗ һәм СЗ социаль яклау бүлеге (килештерү буенча), КДН һәм ЗП (килештерү буенча)	-	-	-
4.2	Балигъ булмаганнарда алкогольнең кеше организмына зыянлы йогынтысын ачыклау, исерек хәлдә кылынган хокук бозулар өчен жаваплылык чаралары	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	Россия Эчке эшләр министрлыгының Чүпрәле районы буенча бүлеге (килештерү буенча), ТР МТЗ һәм СЗ социаль яклау бүлеге (килештерү буенча), КДН һәм ЗП (килештерү буенча), «мәгариф бүлеге» МКУ	-	-	-
4.3	Район территориясендә суррогат спиртлы продукция керүгә, житештерүгә һәм сатуга юл куймау буенча чаралар күрү	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	ТР Дәүләт алкоголь инспекциясенә Яшел Үзән территориаль органы (килештерү буенча), Чүпрәле районы буенча Россия ЭЭМ бүлеге	-	-	-
4.4	Спиртлы продукцияне куллануны профилактикалау максатларында балигъ булмаганнарның һәм яшьләрнең күпләп ял итү урыннарында комплекслы операцияләр, рейдлар уздыру	2023-2025 еллар (ел дәвамында)	Россия Эчке эшләр министрлыгының Чүпрәле районы буенча бүлеге (килештерү буенча), КДН һәм ЗП	-	-	-

*Кулланылган кыскартулар исемлеге:

МР БК - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты;

«Мәгариф бүлеге» МКУ - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» муниципаль казна учреждениесе;

Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге-Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге;

«Мәдәният бүлеге» МКУ - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге» муниципаль казна учреждениесе;

Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының социаль яклау бүлеге - Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Чүпрәле муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге;

«ЦЗН» ДКУ - Чүпрәле районының «Халыкны эш белән тәмин итү үзәге» дәүләт казна учреждениесе;

«Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» ДАССУ - «Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе;

КДН һәм ЗП - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе;

Татарстан Республикасы Дәүләт алкоголь инспекциясенә Зеленодольск территориаль органы - Этил спирты, алкогольле продукция житештерүгә, аларның әйләнешенә һәм сыйфатына дәүләт контролен тәмин итү һәм кулланучылар хокукларын яклау буенча Татарстан Республикасы Дәүләт инспекциясенә Казан территориаль органы;

«Туган як» газетасы редакциясе – «Татмедиа» ААҖ «Туган як» газетасы редакциясе;

Район жирлекләренә Башкарма комитетлары-Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләренә башкарма комитетлары;

МБУ «ДДТ» - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы «Балалар ижаты йорты» муниципаль бюджет учреждениесе;

«Жирлекара китапханә» МБУ- Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы «Жирлекара китапханә» муниципаль бюджет учреждениесе;

АППГ - узган елның шул ук чоры.

Эшләр идарәчесе:

Д.Р. Сабирзянова